

Suvestinė redakcija nuo 2013-07-02 iki 2015-03-17

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2011, Nr. [21-1035](#), i. k. 1112330ISAK003D-121

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŽEMĖS ŪKIO VALDŲ MODERNIZAVIMAS“ PIRMOSIOS VEIKLOS SRITIES
„NITRATŲ DIREKTYVOS REIKALAVIMŲ IR NAUJŲ PRIVALOMŲ BENDRIJOS
STANDARTŲ ĮGYVENDINIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ, TAIKOMŲ NUO
2011 METŲ, PATVIRTINIMO**

2011 m. vasario 15 d. Nr. 3D-121
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2010, Nr. [125-6405](#)), 9.2 ir 9.10 punktais, atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1312/2011 (OL 2011 L 339, p. 1), ir į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), nuostatas ir siekdamas efektyviai panaudoti EŽŪFKP lėšas,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-449](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 70-3552 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-449

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmosios veiklos srities „Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisykles, taikomas nuo 2011 metų (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2011 m. vasario 15 d.
įsakymu Nr. 3D-121

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŽEMĖS ŪKIO VALDŲ MODERNIZAVIMAS“ PIRMOSIOS VEIKLOS SRITIES
„NITRATŲ DIREKTYVOS REIKALAVIMŲ IR NAUJŲ PRIVALOMŲ BENDRIJOS
STANDARTŲ ĮGYVENDINIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS
NUO 2011 METŲ**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmosios veiklos srities „Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2011 metų (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1312/2011 (OL 2011 L 339, p. 1), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva Nr. 91/676/EEB dėl vandenių apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 2 tomas, p. 68), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L 311 p. 1) (toliau – Nitrato direktyva), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2007, Nr. [22-839](#); 2009, Nr. [43-1667](#)), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2007) 5076 (su paskutiniais pakeitimais, patvirtintais 2009 m. gruodžio 14 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C (2009) 10216) (toliau – Programa), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. [41-1562](#); 2012, Nr. [18-830](#)) (toliau – Administravimo taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-449](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 70-3552 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-449

2. Šios Taisyklės taikomos pareiškėjams, teikiantiems paramos paraiškas nuo 2011 metų. Pagal šias Taisykles parama neteikiama ūkio subjektams, kurių ūkiuose 2011 m. sausio 1 d. buvo laikoma 300 ir daugiau sąlyginių gyvulių vienetų (toliau – SGV).

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Šiose Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

Agentūra – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

BPD – Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumentas.

EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

Ministerija – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Bendrosios išlaidos – atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams,

konsultuojantiems techniniais, ekonominiais ir organizaciniais projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su asmens įprastine veikla ir išlaidomis, taip pat statinio projekto (įskaitant ekspertizę) rengimo išlaidos, projekto techninio tyrimo, patentų ir licencijų įsigijimo išlaidos.

Didžiausiasis įkainis – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 3D-330 „Dėl tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [78-3158](#); 2008, Nr. [122-4638](#); 2009, Nr. [125-5414](#)) nustatytas įkainis, pagal kurį apskaičiuojama didžiausia mokėtina paramos suma. Didžiausiasis įkainis nustatomas litais be pridėtinės vertės mokesčio.

Projektas ? visuma dokumentų, kuriuose nurodomi verslo plane (projekto apraše) numatyti veiksmai, pagrįsti paramos paraiškoje, jos prieduose ir tam tikrose duomenų bazėse esama informacija ir pinigų suma numatytiems projekto tikslams pasiekti.

Projekto kontrolės laikotarpis – penkerių metų laikotarpis nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte numatytų įsipareigojimų.

Žemės ir miškų ūkio inovacija (toliau – **inovacija**) – nauja technologija, idėja, metodas naujiems žemės ir miškų ūkio procesams, technologijoms, techninėms priemonėms, žaliavoms ir produktams kurti arba esamiems tobulinti.

Žemės ūkio valda (toliau – **valda**) – žemės ūkio veiklos ar alternatyviosios veiklos subjekto plėtojamos žemės ūkio veiklos ir (arba) alternatyviosios veiklos gamybos vienetų visuma, susijusi bendrais teisiniais, techniniais ir ekonominiais santykiais.

Žemės ūkio naudmenos (toliau – **ŽŪN**) – dirbamoji žemė, sodai, pievos, ganyklos, naudojamos arba tinkamos naudoti žemės ūkio augalams auginti.

5. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS VEIKLOS SRITIES TIKSLAI

6. Bendrasis tikslas – didinti žemės ūkio konkurencingumą diegiant naujus procesus, naujas technologijas ir inovacijas.

7. Veiklos tikslas:

7.1. Lietuvos Respublikos teritorijoje įgyvendinti Nitrato direktyvą, sumažinti vandens taršą, ypač atsižvelgiant į nitratus ir cheminius veiksnius, galinčius turėti neigiamos įtakos gyventojų sveikatai, biologinei įvairovei, pakeisti tradicinį kraštovaizdį ir saugoti vandenį nuo eutrofikacijos;

7.2. gerinti aplinkos apsaugą.

IV. REMIAMA VEIKLA

8. Remiama veikla, susijusi su Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimu.

V. PARAMOS DYDIS

9. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir pareiškėjo turimų ir numatomų laikyti SGV skaičių valdoje. SGV skaičiavimas atliekamas vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 V priedu. Tais atvejais, kai gyvūnų perskaičiavimo į SGV normos pagal konkrečius gyvūnų pavadinimus nėra nurodytos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 V priede, reikia vadovautis Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui ir srutomis tvarkyti aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14

d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 (Žin., 2005, Nr. [92-3434](#); 2010, Nr. 85-4492), priede nurodytais SGV skaičiavimo koeficientais.

10. Paramos suma Nitratų direktyvos reikalavimams įgyvendinti skaičiuojama:

10.1. Didžiausia parama vienam projektui priklauso nuo turimų ir numatomų laikyti SGV skaičiaus valdoje ir tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės, bet negali viršyti 690 560 Lt (šešių šimtų devyniasdešimt tūkstančių penkių šimtų šešiasdešimt litų). Turimų SGV skaičius nustatomas pagal gyvūnų skaičių kalendorinio mėnesio, einančio prieš paramos paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną. Numatomų laikyti SGV skaičius nurodomas projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigai. Parama už visus pareiškėjo laikomus ar numatomus laikyti valdoje SGV apskaičiuojama susumuojant Taisyklių 10.1.2.1–10.1.2.4 punktuose nurodytoms SGV skaičiaus grupėms apskaičiuotą paramą. (Pavyzdys: pareiškėjas laiko ir numato laikyti valdoje 301 SGV. Jei pareiškėjas pateikia vieną ar daugiau projektų, parama apskaičiuojama: 1. Pareiškėjas pateikia vieną projektą paramai gauti už visus valdoje laikomus ir numatomus laikyti 301 SGV. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(29 \times 1934) + (70 \times 1122) + (200 \times 691) + (2 \times 345) = 273\,516$ Lt. 2. Pareiškėjas pateikia pirmą projektą paramai gauti už valdoje laikomus ar numatomus laikyti 100 SGV. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(29 \times 1934) + (70 \times 1122) + (1 \times 691) = 135\,317$ Lt. 3. Pareiškėjas pateikia antrą projektą paramai gauti už valdoje laikomus ir numatomus laikyti 201 SGV. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(199 \times 691) + (2 \times 345) = 138\,199$ Lt):

10.1.1. finansuojama iki 40 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų; jauniems ūkininkams – iki 50 proc.; ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse – iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų; jauniems ūkininkams, ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse – iki 60 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Ūkis laikomas esančiu mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, jei ne mažiau kaip 50 proc. jo žemės ūkio paskirties žemės ploto arba kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių žemės ūkio paskirties žemės ploto yra mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse (Mažiau palankių ūkininkauti vietovių nustatymo tvarka ir mažiau palankios ūkininkauti vietovės patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-72 (Žin., 2004, Nr. [34-1111](#));

10.1.2. paramos suma vienam SGV apskaičiuojama:

10.1.2.1. jei pareiškėjas laiko ar numato laikyti nuo 10 iki 29 SGV, už kiekvieną SGV mokama 1934 Lt parama;

10.1.2.2. jei pareiškėjas laiko ar numato laikyti nuo 30 iki 99 SGV, už kiekvieną SGV mokama 1122 Lt parama;

10.1.2.3. jei pareiškėjas laiko ar numato laikyti nuo 100 iki 299 SGV, už kiekvieną SGV mokama 691 Lt parama;

10.1.2.4. jei pareiškėjas numato laikyti 300 ir daugiau SGV, už kiekvieną SGV mokama 345 Lt parama.

10.2. Pagal šią veiklos sritį gauta parama neįskaitoma į didžiausią paramos sumą vienam paramos gavėjui pagal investicines priemones 2007–2013 metų laikotarpiu. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą. Ministerija gali riboti pateikiamų projektų skaičių.

10.3. Pareiškėjai, kurie yra pasinaudoję parama pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano, patvirtinto Europos Komisijos 2004 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu Nr. C(2004)2949 (toliau – KPP), priemonę „Standartų laikymasis“ (projektai pagal Nitratų direktyvą turi būti įgyvendinti) ir pateikę iš Regioninio aplinkos apsaugos departamento pažymą, kad jų ūkis atitinka Nitratų direktyvos reikalavimus, gali kreiptis paramos pagal Programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmąją veiklos sritį „Nitratų direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“. Tokiais atvejais parama skiriama tik už SGV skaičiaus pokytį, susidariusį nuo pareiškėjo pateiktos paramos paraiškos dalyvaujant KPP priemonėje „Standartų laikymasis“ planuoto turėti SGV skaičiaus, už kurį buvo mokama

parama, iki paramos paraiškos pagal Programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmąją veiklos sritį „Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“ pateikimo metu turimų ir numatomų laikyti SGV skaičiaus. Parama už SGV skaičiaus pokytį valdoje apskaičiuojama susumuojant Taisyklių 10.1.2.1–10.1.2.4 punktuose nurodytoms SGV skaičiaus grupėms apskaičiuotą paramą. (Pavyzdys: pareiškėjui, dalyvavusiam KPP priemonėje „Standartų laikymasis“ parama apskaičiuota už planuotus laikyti valdoje 100 SGV. Teikdamas paraišką pirmos veiklos srities paramai gauti, pareiškėjas valdoje laiko ir numato laikyti 300 SGV. SGV skaičiaus pokytis valdoje, už kurį apskaičiuojama parama, yra 200 SGV. Jei pareiškėjas pateikia vieną ar daugiau projektų, parama apskaičiuojama: 1. Pareiškėjas pateikia vieną projektą paramai gauti už visą valdoje susidariusį 200 SGV pokytį. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(29 \times 1934) + (70 \times 1122) + (101 \times 691) = 204\,417$ Lt. 2. Pareiškėjas pateikia pirmą projektą paramai gauti už susidariusio valdoje SGV skaičiaus pokyčio 100 SGV. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(29 \times 1934) + (70 \times 1122) + (1 \times 691) = 135\,317$ Lt. 3. Pareiškėjas pateikia antrą projektą paramai gauti už susidariusio valdoje SGV skaičiaus pokyčio 100 SGV. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(100 \times 691) = 69\,100$ Lt).

10.4. Taisyklių 12 punkte nurodyti pareiškėjai, įgyvendinantys Nitrato direktyvą, gali kreiptis paramos pagal kitas šios priemonės veiklos sritis ir pagal kitas priemones.

11. Jei pareiškėjas naudoja kreditą išduotais kreditais projektui, kuriam prašoma paramos, finansuoti ir pareiškėjui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos, skiriamos pagal Taisyklės, ir valstybės pagalbos lėšų suma bei intensyvumas vienam projektui ir jo tinkamoms finansuoti išlaidoms negali viršyti Taisyklės nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos Taisyklių reikalavimus atitinkančios ir su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, patirtos po sprendimo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio priėmimo dienos.

VI. GALIMI PAREIŠKĖJAI

12. Paramos gali kreiptis šie pareiškėjai, užsiimantys žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimu ir nustatyta tvarka įregistravę valdą: ūkininkai ir juridiniai asmenys, taip pat mokslo ir mokymo institucijos, turinčios eksperimentinius, parodomuosius, mokomuosius, bandymų ūkius, kuriuose vykdoma žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) žemės ūkiui teikiamos paslaugos.

13. Paramos besikreipiantys fiziniai asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.

14. Paramos paraiškos, pateiktos fizinio ar juridinio asmens kartu su partneriais, nepriimamos.

15. Jei pareiškėjas mirė po paramos paraiškos pateikimo, bet prieš sprendimo skirti paramą priėmimo, paramos paraiška išregistruojama.

16. Suderinus su Agentūra, pareiškėjo prisiimti įsipareigojimai po sprendimo skirti paramą priėmimo galės būti perduoti asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis atitiks pareiškėjo tinkamumo kriterijus ir paramos paraiškų pirmumo atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-449](#), 2013-06-27, *Žin.*, 2013, Nr. 70-3552 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-449

VII. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

17. Pareiškėjui parama negali būti suteikiama, jei:

17.1. pareiškėjas yra bankrutuojanti įmonė arba jis yra likviduojamas;

17.2. paramos paraiškoje arba pridedamuose dokumentuose ar pagal Agentūros užklausimą pateiktuose dokumentuose Agentūrai pateikė neteisingą informaciją;

17.3. yra priimtas galutinis sprendimas dėl:

17.3.1. pareiškėjo kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš ES ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo;

17.3.2. paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo;

17.3.3. pareiškėjo įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo, susijusio su parama. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo;

17.4. siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką Agentūrai arba Ministerijai;

17.5. dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesnio projekto verslo plane užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių, jis netenka teisės kreiptis paramos pagal investicines priemones iki tol, kol nebus pašalinti veiklos trūkumai.

VIII. TINKAMUMO KRITERIJAI PARAMAI GAUTI

18. Tinkamumo kriterijai paramai gauti yra šie:

18.1. paramos paraišką teikia subjektas, įvardytas tinkamu pareiškėju šių Taisyklių VI skyriuje;

18.2. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytus tikslus;

18.3. projekto veikla ir išlaidos susijusios su remiama veikla;

18.4. pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų;

18.5. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

18.6. pateiktas projekto aprašas, kuriame pagrįsti investavimo tikslai, numatytos ir pagrįstos būtinos investicijos (be PVM) Nitratų direktyvos reikalavimams įgyvendinti, nurodant SGV skaičių paramos paraiškos pateikimo dieną, projektui įgyvendinti reikalingas lėšas, jų finansavimo būdą bei projekto įgyvendinimo terminus;

18.7. jei projekte numatyti statybos (rekonstravimo) ar infrastruktūros įrengimo darbai, kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai su statybos (rekonstravimo) vertės skaičiavimu. Statinių techninis projektas (pateikiamas statinio techninio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir statybą (rekonstravimą) leidžiantis dokumentas turi būti pateikti iki pirmojo mokėjimo prašymo, išskyrus nesudėtingus statinius ir įrenginius (Statybos techninis reglamentas STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-812 (Žin., 2010, Nr. [115-5903](#)). Žemės ūkio paskirties statinių projektams, kurių sąmatinė vertė 500 tūkst. Lt ir daugiau, turi būti atlikta statinio techninio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė, vadovaujantis Statybos techniniu reglamentu STR.1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 214 (Žin., 2002, Nr. [55-2200](#)). Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla. Jei projekte numatyta statyba ir (ar) rekonstravimas, bet jai paramos neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

18.8. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas, paramos lėšas, iš veiklos gautinas lėšas – kuris turi būti pagrįstas projekto aprašo finansinių ataskaitų duomenimis ir (arba) nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateiktais paskolos suteikimo galimybę liudijančiais dokumentais, o iki mokėjimo prašymo pateikimo, paramos gavėjas turi pateikti pasirašytą paskolos sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Skolintos

lėšos projekto finansavime negali sudaryti daugiau kaip 90 proc. projekto vertės (su PVM). Agentūra neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų vykdymą;

18.9. pareiškėjas turi būti įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15 d. įsakymas Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“ (Žin., 2008, Nr. [58-2192](#); 2009, Nr. [46-1817](#));

18.10. pareiškėjas tvarko ir (arba) įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus (sudaromas balansas, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitos arba ūkinės veiklos pradžios balansas). Norintys gauti paramą ūkininkai privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą, vadovaudamiesi Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejybine apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491 (Žin., 2006, Nr. [140-5367](#)). Jeigu pareiškėjas yra įmonė, kuri pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privalo atlikti auditą, jis turi pateikti audituotas finansines ataskaitas ir audito išvadą už praėjusius finansinius metus;

18.11. jei valda yra pasinaudojusi ES investicine Specialiosios žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos programos (SAPARD) arba BPD parama, įgyvendinant Bendrijos standartus, turi būti pateikiama Regioninio aplinkos apsaugos departamento išvada apie įgyvendinto projekto atitiktį aplinkos apsaugos reikalavimams;

18.12. jei valda yra pasinaudojusi KPP parama, įgyvendinant Bendrijos standartus (pagal Nitratų direktyvą), turi būti pateikiama Regioninio aplinkos apsaugos departamento išvada apie valdos aplinkos apsaugos būklę;

18.13. pareiškėjas įsipareigoja, kad valda atitiks Nitratų direktyvos reikalavimus ne per ilgesnį kaip 36 mėnesių laikotarpį nuo tos dienos, kurią tie reikalavimai tampa privalomi valdai;

18.14. nekilnojamasis turtas (statinys), į kurį investuojama, turi priklausyti pareiškėjui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai naudojimo nekilnojamuoju turtu tvarka nustatyta notaro patvirtintoje sutartyje ir pareiškėjas investuoja į savo dalį. Žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais pareiškėjo gali būti nuomojama arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas ja ne trumpesniam kaip 10 metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo. Jei žemė yra valdoma nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, nuomos, panaudos sutartys turi būti įregistruotos VI Registrų centre. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų galimybė;

18.15. gyvulių tankis ūkyje turi būti ne didesnis kaip 1,7 SGV viename hektare ŽŪN (įskaitant žemę, valdomą nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, mėšlui ir (arba) srutomis paskleisti ir (arba) įterpti. Mėšlą panaudojančios ir parduodančios įmonės pateikia dokumentus, patvirtinančius šį faktą. Jei nepakanka pareiškėjo disponuojamos žemės užtikrinti, kad nebūtų viršytas 1,7 SGV/1 ha ŽŪN, pareiškėjas turi parduoti mėšlo ar srutų perteklių);

18.16. investicijos, numatytos paramos paraiškoje pagal šią veiklos sritį, negalės sutapti su investicijomis, pateiktomis verslo plane pagal priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrąją veiklos sritį „Žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimas“. Jei pareiškėjas paramos numato prašyti per abi veiklos sritis, visos tinkamos investicijos, susijusios su Nitratų direktyvos reikalavimų įgyvendinimu, gali būti finansuojamos tik pagal vieną veiklos sritį;

18.17. pareiškėjas įsipareigoja apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniam kaip 5 metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų (išskyrus

vagystę) projekto įgyvendinimo laikotarpiui, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas. Reikalavimas gali būti netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šį faktą patvirtinančius oficialius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus;

18.18. pareiškėjas be rašytinio Agentūros sutikimo įsipareigoja nekeisti projekto įgyvendinimo vietos ir sąlygų (vykdyti projekto aprašyme numatytą žemės ūkio veiklą), neparduoti ar kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto mažiausiai penkerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo datos;

18.19. investicijos turi pagerinti bendrus ūkininko ar juridinio asmens ūkio veiklos rezultatus (pvz., sumažinti užterštumo poveikį aplinkai) ir padėti didinti žemės ūkio valdos konkurencingumą;

18.20. investicijos turi atitikti ES darbo saugos reikalavimus (Techninis reglamentas „Mašinų sauga“ patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. [23-601](#); 2007, Nr. [129-5249](#)), Elektrotechninių gaminių saugos techninis reglamentas patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (Žin., 1999, Nr. [90-2663](#); 2001, Nr. [54-1932](#)).

IX. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

19. Projekto įgyvendinimo terminas turi būti nurodytas projekto apraše. Agentūra, įvertinusi projekto įgyvendinimo termino pratęsimo priežastis, projekto vykdytojo prašymu gali pratęsti projekto įgyvendinimo terminą, tačiau bendras projekto įgyvendinimo terminas negali viršyti 36 mėnesių laikotarpio nuo paramos sutarties pasirašymo ir negali būti pratęstas ilgiau negu iki 2014 m. gruodžio 31 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-449](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 70-3552 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-449

20. Projekte turi būti numatytos visos išlaidos, kurios yra susijusios su projekto įgyvendinimu. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Tačiau paramos lėšomis bus finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir būtinos projektui įgyvendinti išlaidos ir ne daugiau nei numatytas paramos dydis ir intensyvumas. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma. Jei iki paramos paraiškos pateikimo, prekių paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiamas bent vienas komercinis pasiūlymas.

21. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

21.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos sutartyje;

21.2. pareiškėjo padarytos įgyvendinant projektą ir ne anksčiau kaip prieš 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąrašė pagal Taisyklių 22 punktą, arba jei jos padarytos nesilaikant pirkimo procedūrų, nurodytų Administravimo taisyklėse;

21.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip prieš 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos, tačiau, jei parama projektui neskiriama arba jei pirkimai atlikti nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse, išlaidos nefinansuojamos;

21.4. faktiškai padarytos ir užregistruotos paramos gavėjo apskaitoje išlaidos, pagrįstos dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis.

22. Išlaidų kategorijos įgyvendinant Nitratų direktyvą:

22.1. statyba ir rekonstravimas – naujų mėšlidžių ir (arba) srutų kaupyklų statyba ir

(arba) esamų rekonstravimas;

22.2. naujos statybinės medžiagos;

22.3. nauja mėšlo ir srutų laikymo įranga, mėšlo ir srutų išvežimo technika, srutų ir mėšlo įterpimo ir (arba) paskleidimo įrenginiai ir mechanizmai (išperkamąja nuoma įsigytas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos);

22.4. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų suma be pridėtinės vertės mokesčio (PVM) gali būti ne didesnė kaip 10 000 Lt (dešimt tūkstančių litų);

22.5. projekto viešinimo išlaidos, patirtos vadovaujantis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 191 (Žin., 2007, Nr. [48-1868](#)).

23. Netinkamos finansuoti išlaidos:

23.1. išlaidos, nesusijusios su projektu ir remiama veikla ir neįvardytos šių Taisyklių 22 punkte;

23.2. trumpalaikis turtas, išskyrus šių Taisyklių 22.2 punkte nurodytą turtą;

23.3. paprastoji pakeitimo investicija – investicija turimam statiniui arba įrangai ar jų dalims pakeisti nauju statiniu ar įranga, neišplečiant gamybos pajėgumo daugiau nei 25 proc. ir iš esmės nepakeičiant gamybos ar naudojamos technologijos pobūdžio. Prieš 30 arba daugiau metų pastatyto ūkinio statinio nugriovimas ir jo pakeitimas nauju statiniu nelaikoma pakeitimo investicija. Prieš 5 metus ir seniau įsigytos ir ūkinėje veikloje naudojamos, neatitinkančios saugos reikalavimų ir neigiamą poveikį aplinkai darančios technikos ir (arba) įrangos pakeitimas nauja šiuolaikine technika ir (arba) įranga nelaikoma pakeitimo investicijomis (Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (Žin., 2001, Nr. [110-3992](#)) 1 priedėlis);

23.4. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Administravimo taisyklėse (jei nenustatyti didžiausieji įkainiai; žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių statybos ir (arba) rekonstravimo finansavimo atveju pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais arba ministerijos nustatyta pirkimų tvarka);

23.5. išlaidos, viršijančios Ministerijos nustatytus didžiausiuosius įkainius. Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius (ši nuostata netaikoma žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių statybos ir (arba) rekonstravimo finansavimo atveju, kai pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais arba ministerijos nustatyta pirkimų tvarka). Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą;

23.6. išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, pavyzdžiui, nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos ar renovacija;

23.7. žemės ūkio gamybos teisių ir licencijų įsigijimo išlaidos;

23.8. gyvūnų įsigijimo išlaidos;

23.9. turtas, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

24. Pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. [35-1271](#)) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-464](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3640 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-464

X. PARAMOS PARAIŠKOS PILDYMO, TEIKIMO, REGISTRAVIMO IR VERTINIMO TVARKA

25. Paramos paraiškos forma skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėje

adresais: www.zum.lt ir www.nma.lt.

26. Paramos paraiška pildoma lietuvių kalba. Kita kalba užpildyta paramos paraiška ir jos priedai nepriimami.

27. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti spausdintine forma (surinkti kompiuteriu). Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos.

28. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūra pagal numatomą projekto įgyvendinimo vietą Administravimo taisyklėse nurodytais adresais. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nepriimamos.

29. Turi būti pateikiamas vienas originalus paramos paraiškos ir priedamų dokumentų egzempliorius. Pateikiamas paramos paraiškos ir jos priedų originalas turi būti įsegti į segtuvą.

30. Pareiškėjas privalo pasirašyti kiekvieną paramos paraiškos ir priedamų dokumentų lapą.

31. Paramos paraiškų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-677](#), 2011-09-09, *Žin.*, 2011, Nr. 113-5329 (2011-09-15), i. k. 1112330ISAK003D-677

Nr. [3D-33](#), 2013-01-14, *Žin.*, 2013, Nr. 6-235 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-33

32. Užregistravus paramos paraišką, pirmiausia atliekamas administracinės atitikties tikrinimas, kuris negali trukti ilgiau kaip 3 darbo dienas. Paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

33. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

XI. PARAMOS PARAIŠKŲ PIRMUMO VERTINIMAS

34. Paramos paraiškų pirmumo vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

35. Pirmumo kriterijai:

35.1. didesnis SGV skaičius;

35.2. pareiškėjas nėra gavęs Bendrijos bei valstybės paramos Nitratų direktyvai įgyvendinti (pagal BPD, KPP, Programą);

36. Jeigu paramos paraiškoje ar jos prieduose nėra duomenų, leidžiančių nustatyti pareiškėjo atitiktį prioritetiniam kriterijui, laikoma, kad pareiškėjas jo neatitinka.

XII. PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

37. Pagal priemonės veiklos sritį galimi du paramos paraiškų tvirtinimo būdai:

37.1. Kai projekto vertė viršija 1 mln. Lt be PVM:

37.1.1. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai;

37.1.2. Ministerijos sudarytas Projektų atrankos komitetas (toliau – PAK) svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir (arba) nefinansuotinių projektų. Vadovaujantis PAK rekomendacijomis, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo ir (arba) neskyrimo priima Ministerija, apie kurią Agentūra informuojama per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos.

37.2. Kai projekto vertė yra iki 1 mln. Lt be PVM sprendimas dėl paramos skyrimo ir (arba) neskyrimo įteisinamas Agentūros direktoriaus įsakymu. Apie priimtą sprendimą

Agentūra informuoja Ministeriją per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos.

38. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo informuoja pareiškėjus registruotu laišku per 5 darbo dienas nuo Ministerijos sprendimo gavimo dienos.

39. Priėmus sprendimą suteikti paramą, Agentūra, vadovaudamasi Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, rengia paramos sutartį.

40. Pareiškėjui per Agentūros nustatytą terminą nepasirašius paramos sutarties, parama neskiriama. Agentūra apie šiuos atvejus per 10 darbo dienų informuoja Ministeriją.

41. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, tampa paramos gavėjas.

XIII. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

42. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, pateikia nustatytos formos mokėjimo prašymą. Jei numatytos statybos, jos turi būti vykdomos vienu etapu be tarpinių mokėjimų, tačiau jei technologiškai statybas galima išskirti į kelis etapus, gali būti pateikiami keli mokėjimo prašymai. Jei numatyta kelių atskirų pastatų statyba, ji gali būti vykdoma etapais, ir mokėjimo prašymas pateikiamas užbaigus vieną statybų etapą.

43. Mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt ir Ministerijos interneto svetainėje www.zum.lt.

44. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą ir susijusius dokumentus turi užpildyti lietuvių kalba. Kita kalba užpildyti mokėjimo prašymai ir dokumentai nepriimami.

45. Paramos gavėjas turi pateikti vieną originalų mokėjimo prašymo egzempliorių ir ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas, patvirtintas pareiškėjo parašu arba notaro Lietuvos Respublikos notariato įstatymo (Žin., 1992, Nr. [28-810](#)) nustatyta tvarka. Kiekvienas mokėjimo prašymo ir jo priedų lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo parašu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-263](#), 2012-04-17, Žin., 2012, Nr. 47-2317 (2012-04-21), i. k. 1122330ISAK003D-263

46. Mokėjimo prašymus kartu su reikalaujamais priedais iš paramos gavėjų priima ir registruoja Agentūra Administravimo taisyklėse nurodytais adresais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-33](#), 2013-01-14, Žin., 2013, Nr. 6-235 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-33

47. Mokėjimo prašymai turi būti pateikti laiku (paramos sutartyje numatytais terminais), asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, faksu arba elektroniniu paštu) arba kitais adresais pateikti mokėjimo prašymai nebus priimami.

48. Pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą, taikomos sankcijos, numatytos Administravimo taisyklėse. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 60 darbo dienų nuo paramos sutartyje nustatytos datos. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami.

49. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo pateikimo terminą, jis iki nustatyto termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo arba dėl paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių. Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo pateikimo terminą, keičiama paramos sutartis.

50. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, paramos gavėjas turi Agentūrai raštu paaiškinti vėlavimo priežastis ir pateikti dokumentus, pagrindžiančius vėlavimo priežastis.

51. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

52. Mokėjimo prašymai vertinami ir paramos lėšos užsakomos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-677](#), 2011-09-09, Žin., 2011, Nr. 113-5329 (2011-09-15), i. k. 1112330ISAK003D-677
Nr. [3D-263](#), 2012-04-17, Žin., 2012, Nr. 47-2317 (2012-04-21), i. k. 1122330ISAK003D-263
Nr. [3D-464](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3640 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-464
Nr. [3D-33](#), 2013-01-14, Žin., 2013, Nr. 6-235 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-33

53. Šiai priemonės veiklos sričiai taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

54. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir nustatytu periodiškumu Agentūrai teikia mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-263](#), 2012-04-17, Žin., 2012, Nr. 47-2317 (2012-04-21), i. k. 1122330ISAK003D-263

55. Paramos gavėjas gali pateikti iki keturių mokėjimo prašymų.

56. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas, bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

57. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XIV. PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR TIKRINIMAS

58. Paramos gavėjas Agentūrai projekto įgyvendinimo ataskaitas ir veiklos pagrindimo dokumentus teikia Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

59. Patikrų vietoje atlikimo tvarka numatyta Administravimo taisyklėse.

XV. SANKCIJOS

60. Paramos gavėjui nesilaikant paramos suteikimo reikalavimų ir (arba) pažeidžiant paramos gavimo ir naudojimo sąlygas, ir (arba) nesilaikant paramos paraiškoje numatytų reikalavimų, taikomos sankcijos, numatytos Administravimo taisyklėse.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-263](#), 2012-04-17, Žin., 2012, Nr. 47-2317 (2012-04-21), i. k. 1122330ISAK003D-263

61. Paramos sumažinimas taip pat taikomas ir tuo atveju, kai, neįvykdžius įsipareigojimo padidinti SGV skaičių valdoje, paskutinė mokėtina suma, jei paramos gavėjas pateikia daugiau nei vieną mokėjimo prašymą, mažinama už kiekvieną trūkstamą SGV, ir paramos gavėjas netenka teisės kreiptis investicinės paramos, iki bus pašalinti veiklos trūkumai.

XVI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

62. Projektų dokumentų saugojimo, apskundimo tvarką ir kitą šiose Taisyklėse nepateiktą informaciją reglamentuoja Administravimo taisyklės ir kiti teisės aktai.

63. Šios Taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

64. Pasikeitus šiose Taisyklės nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-677](#), 2011-09-09, Žin., 2011, Nr. 113-5329 (2011-09-15), i. k. 1112330ISAK003D-677

Dėl žemės ūkio ministro 2011 m. vasario 15 d. įsakymo Nr. 3D-121 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2011 metų, patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-263](#), 2012-04-17, Žin., 2012, Nr. 47-2317 (2012-04-21), i. k. 1122330ISAK003D-263

Dėl žemės ūkio ministro 2011 m. vasario 15 d. įsakymo Nr. 3D-121 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2011 metų, patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-464](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3640 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-464

Dėl žemės ūkio ministro 2011 m. vasario 15 d. įsakymo Nr. 3D-121 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2011 metų, patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-33](#), 2013-01-14, Žin., 2013, Nr. 6-235 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-33

Dėl žemės ūkio ministro 2011 m. vasario 15 d. įsakymo Nr. 3D-121 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2011 metų, patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-449](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 70-3552 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-449

Dėl žemės ūkio ministro 2011 m. vasario 15 d. įsakymo Nr. 3D-121 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2011 metų, patvirtinimo" pakeitimo